

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor 50 fill.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:

Dr. Varga Lajos. Békásy Jenő.

Egyesszám ára 4 fillér. —
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 11. Telefon 412.

A Hortobágy hasznosításának kérdése.

Debrecen, 1905. április 7.

Debrecen városa a statisztikában nemcsak lakosságának számarányára nézve áll a harmadik helyen, de vagyoniilag is. Nagy vagyon felett rendelkezik a város és mégis, a nagy vagyon dacára 40 percent pótdadó terhe nyomja polgárságának vállát.

A nagy vagyon javarészt a 42000 hold területű Hortobágy pusztája teszi ki. Méltán kérdezheti most már bárki is, mi az oka annak, hogy ilyen óriási területű földbirtok mellett a városnak adósságai vannak és oly magas pótdadót ró polgáraitra.

A Hortobágy úgy ahogy az most van, amilyen módon azt kezelik, nagyon csekély jövedelmet, alig néhány ezer koronát hoz a városnak és ez a jövedelmi forrás kizárólag a legelőadó.

Régóta tervezgetik már, hogy a Hortobágyot értékesíteni és hasznosítani kell, hogy azt jövedelmezőbbé tegyék és ily módon, hanem is végképen megszüntetni, de jóval csökkenteni kellene a pótdadót.

Ez a kérdés azonban a'ele *Nebántsvirág* volt. Senki sem merete megbolygatni. Jussa volt a Hortobágyhoz mindenkinek. A város erősítette, hogy az az ő tulajdona, azzal szabadon rendelkezhetik; a polgárság ezzel szemben azt bizonyította, a város nem rendelkezhetik azzal, az a polgárságé.

A tulajdonjog kérdésében dönteni kellett. Természetes a város a maga igazát mutatta ki akkor, mikor a törvényhatósági bizottság kimondotta, hogy a Hortobágyból kizárják 10.000 holdat. Ugyanakkor a közgyűlés bizottságot is küldött ki az okszerű gazdálkodási mód megállapítására és ezzel kapcsolatosan a Hortobágy hasznosítása és jövedelmezőbbé tételére.

A tanács a Hortobágy tulajdonjogának kérdését már eldöntötte. Helyese vagy nem, ezidőszerint arról nem szólunk, illetékes helyen eldöntik: a városé, avagy a polgárságé-e a Hortobágy?

De bármiként is álljon a tulajdonjog kérdése, az elvitázhatatlan, hogy a Hortobágy jövedelmezőbbé tételének ideje már elérkezett és ezt mielőbb meg kell valósítani és pedig oly módon, hogy *kellőképp meg legyen védve úgy a város, mint a polgárság érdeke.*

A városi tanács is foglalkozott már ezzel a kérdéssel és a tanács elé a főszámvéví olyan javaslatot terjesztett,

mely a *feltüntetett szempontnak teljesen megfelel* és megvalósítása esetén eléri a remélt és kitűzött célt.

A főszámvéví indítványa szerint végre kell hajtani a közgyűlés határozatát és ki kell szakítani 10000 holdat a Hortobágyból. Azt a 10000 holdat parcellákban bérbeadnák. Ezáltal sok gazdán segítenének és azoknak, kik ennek hasznát élvezik, az az előnyük is meglenne, hogy módjukban volna az is, ha a legeltetésre fentmaradt többi, 32000 terület az időjárás mostohasága miatt a legeltetésre nem volna használható, jószágait nem kellene a városba hajtaniok, ott a bérletén összegyűjtött takarmánnyal élelmezhetik.

A gazdáknak ez előnyére szolgálna, a város bizonyos jövedelemre teene szert a bérbeadás által és a város a haszon, illetve a jövedelem egy részét a föld művelésére fordítaná, míg másrészt a bérjövdelem a pótdadót csökkentené.

A 10000 hold kiszakítása után legeltetési célokra még mindig fentmaradna 32000 hold. Természetes, ezt kizárólag csak legeltetésre lehetne felhasználni.

Ez a 32000 hold teljesen elegendő, mert ha ez nem lenne elég, tekintetbe véve és a számításból nem hagyva ki az időjárás változatosságát, a Hortobágy legnagyobb vezedelmét: a szárazságot, a 42,000 hold sem felelne meg a legeltetési célnak.

Az időjárás mostohaságának ellensúlyozására volna létesítendő az *okszzerű gazdálkodás: a mesterséges öntözés és mesterséges takarmányozás.*

Az okszerű gazdálkodás a város polgárságának egy fillérjébe sem kerülne. A legeltetési jövedelemnek bizonyos meghatározott része félre tételnek a mesterséges öntözésre.

A legelőbér mostani összege csak akkor volna emelhető, ha a 32,000 hold terület idővel az okszerű gazdálkodás folytán olyan állapotba jutna, hogy nem kellene többé tartani az időjárás szeszélyétől. Ha ez elérhető lesz, az esetben a gazdák nem jöhetnének abba a helyzetbe, hogy jószágait legelőhiány miatt pár hét múlva vissza kellene hajtani a Hortobágyról.

Ez a főszámvéví javaslata. Ennek keresztülvitele esetén meglenne védve a városnak, mint testületnek érdeke, továbbá a város polgárságának érdeke is, mely teljes és kielégítő megoldást nyerne.

Jelenleg úgy tűnik fel, hogy a Hortobágy kizárólag egy osztály érdekét

szolgálja. Ez nem így van! Nem egy osztály érdekét, hanem csak azon osztály *néhány tagjának és idegen, nem debreceni gazdáknak érdekeit szolgálja.* (A legeltetési jog átruházása, átadása.)

Nem lehet tovább habozni. A város polgárságának közteherviselésén könnyíteni kell és erre ezidőszerint más mód mint a 10.000 hold kiszakítása és bérbeadása nincs.

A 10000 hold értékesítése mintegy 160000 korona évi jövedelmet biztosít. Ez az összeg a háztartási egyensúly helyreállítására nagy vívmány lenne és *a pótdadót is 16 százalékkal csökkentené.*

A kiszakított területet 3—4—5, hold esetleg nagyobb parcellákban első sorban debreceni gazdáknak adnak bérbe. Mennyi előnye lenne ennek és milyen áldásos lenne a kisgazdáknak, azt felesleges fejtegetnünk.

A cél kizárólag az, értékesíteni és jövedelmezőbbé tenni a Hortobágyot. Ezt a *feltüntetett* módon érhetjük el csak és pedig anélkül, hogy a polgárság érdekeit a legcsekélyebb mértékben is megsértenék, megbántanák. Sőt éppen a polgárság érdeke kívánja, hogy e terv megvalósítását elősegítsék.

Loránt József.

A politikai válság.

Debrecen, ápr. 7.

A király elutazott, anélkül, hogy a politikai és kormányválság megoldást nyert volna. Kossuth Ferenc a képviselőházban megtette két indítványát, melyek elseje szerint a november 18-iki zsebkendőszavazás még a t. Ház naplójából is kitérőtletik, második szerint pedig egy huszonnégy tagu bizottság küldetik ki a felséghez intézendő felirati javaslat megszerkesztésére. Mind a két indítványt tárgyalási alapul elfogadta a képviselőház nagy többsége s ezek felett ma indult meg a tanácskozás, melyről lapunk távirati rovatában közlünk kimerítő tudósítást. Ezek a tegnap és a ma politikai eseményei. Egyébb nem történt.

A politikai borus helyzetből való kibontakozásnak még egy tavaszi napsugara sem mutatkozik. A parlamenti kisebbségből kikerült gróf Tisza István-féle ügyvezető kormány uralkodik tovább, aggodalmakat okozván az iránt, hogy csakugyan alkotmányosság, vagy leplezett abszolútizmus kormányoz-e most Magyarországon.

A mint már ismételtelen elmondottuk, a válság megoldatlanságát az képezi, hogy a hadügyi kérdésekben az uralkodó akarata sehogy sem egyeztethető össze az alkotmá-

nyosan megválasztott nemzeti képviselet többségének akaratával. Ő felsége most is a hadsereg vezérkarának azon az orthodox felfogásán van, hogy a vezényleti nyelv dolgában nem engedhet a magyar nemzeti aspirációnak. Nem azt mondja, hogy nem akarom, hanem azt mondja, hogy a közös védelem egysége érdekében non possumus. Hiába magyarázták ennek ellenkezőjét a felséges urnak a legutóbbi napokban a magyar államférfiak, még azok is, akik egykor a szabadelvű pártnak vezérei, oszlopos tagjai voltak, ezen felfogásból nem enged. Most már azután ezzel szemben a szövetséges ellenzék sem enged. Így tántog a két felfogás közt egy végtelennek látszó űr, mely hogy mikor lesz betöltve, az még senki sem tudja még elképzelni sem.

Egy azonban kétségtelen. A helyzet így ma már ugyszólván tarthatatlan. Tisza kormányzatának el kell távoznia helyéről. El kell távozni, mert ez a kormány a mai nemzeti képviseletnek bizalmát nem élvezi. Nem kap sem költségvetési felhatalmazást, sem újoncot a királynak, a mire pedig feltétlen szükség van.

* Csak Tisza távozik.

Az a hír terjedt el komoly politikai körökben, hogy tekintettel a közhangulatra, a király Tisza gróf lemondását, *egyedül csak az övét fogadta el.*

Az összes miniszterek maradnának az ügyek továbbvitelére, csak Tisza vonulna vissza. Valakit azonban még is meg kell bízni a kormányelnöki teendőik vitelével, hogy ez a valaki ki legyen, vajjon Hieronymi-é, vagy Lukács, ma még nem lehet tudni.

Hir szerint ez a megoldás 6-7 nap múlva fog bekövetkezni. Így tehát az a kombináció, hogy husvétig nem történik semmi, csak részben áll meg. Husvétig a válságnak végleges megoldására nézve csakugyan nem

tesznek semmiféle lépést, ellenben az ideiglenes megoldás a fenti formában rövidesen meg fog történni.

Tegnap már a képviselőház folyosóján Tisza távozását, mint befejezett tény, nyíltan beszélték.

Tisza önmaga is kifejezte ezt Bánffy előtt, akit az ev. református gyűlésen felkeresett és közölte vele, hogy ő mielőbb el fog távozni.

A nagy ügyek.

A szabadelvű párt nem támaszt nehézséget sem a november 18-iki határozat megsemmisítése, sem a felirat felterjesztése elé. Mindkét tárgyban egy-egy felszólalás lesz Tiszák részéről. Hir szerint az egyik tárgyban Keglevich István gróf lesz a felszólaló.

Az ellenzék sem óhajt most ok nélkül nagyobb vitát kezdeni. Első feladat, hogy a lex Dániel töröltessék el a föld színéről. *Ez már ma a Ház óriási szótöbbségével megtörténik.* A Percei-féle zsebkendő-határozat ezzel ki lesz törölve egyszersmindenkorra a Ház történetéből.

A felirati vita valószínűleg szerdán-ésütörtökön veszi kezdetét. Ez is nagy jelentőségű mozzanat lesz. Ebben lesz első alkalommal az ország előtt a szövetséges pártok egységes programja és állásfoglalása kifejezve.

Tiszák abban bíztak, hogy Andrássyék kifogásokat fognak támasztani a felirat szövege ellen s így ellentét lesz konstatalható a koalíció és Andrássyék között. Nagy kárörömmel sugdostak erről a kormánypárti folyosókon. Mint mi tudjuk, ebből *egyetlen szó sem igaz.* A leküldendő bizottságban Andrássyék megteszik esetleges észrevételeiket, máskülönbben ők is feltétlenül kívánják, *hogy az egész baloldal egységes fölirattal foglalja össze álláspontját.* Így tehát az esetleges csekélyebb eltérések a felfogásban

— miután a lényegben kezdettől kezdve teljesen egységes volt — könnyen ki lesznek egyenlíthetők.

Andrássy sohasem esinált abból titkot, hogy az ország mai viszonyai között a kibontakozást nem tartja lehetségesnek a *nemzet jogainak a katonai téren való elismerése nélkül.* Ez volt elejétől kezdve az ő meg nem ingatható férfias álláspontja. Ez a szövetséges ellenzék felfogása is,

Az ellenzék köréből.

Az ellenzéki pártokon nagyon élénk a hangulat. Ma este mindenik párt értekezletet tartott, a melyen *kijelölték a felirati bizottság tagjait.*

Az ellenzék a legközelebbi napok tárgyalásain teljes számmal vesz részt és a legnagyobb bizalommal viseltetik a *dolog* fejleménye iránt.

A vezérő-bizottság ma este 6 órakor tart ülést.

A bécsi ijesztgetés.

Képviselői körökben sokat mulattak ma azon a Bécsből jövő fenyegetésen, hogy ha a magyarok tovább makaeskodnak ők — tudniillik az osztrákok — szétépik a közönség kötelekeit és 1907 január 1-től fogva vám- és kereskedelmi tekintetben úgy fognak Magyarországgal báni, mint bármelyik másik idegen állammal, vagyis fölláttják az önálló vámterületet. Az volt az általános vélemény a Ház folyosóján, hogy vagy nagyon naivak az osztrákok, vagy nem hiszik komolynak a magyar önállósági törekvéseket, ha föltételezik, hogy az ellenzék megijed, ha a szaván fogják őket. Majd meglássuk — mondogatták a függetlenségi képviselők — így beszélnek-e Bécsben, ha megcsináljuk a magyar önálló vámtarifát.

A putri-negyed.

Irta: Madarassy László.

Vidéki városok sorsüldözött, kizsájtott, zsavargó népe jobbára a putri-negyedben húgódik meg. Kegyelemkenyérre szorult elagottak, a kiknek hely már nem jutott a városi szegényházban, elhagyott nyomorékok, a kiknek senkijök sincs, feleszűek, vagy mint nevezik: bolondok, a kikkel családjuk megszakított minden közösséget, rossz utra tévelyedettek, a kiket senki be nem fogad s a kik egyébként is kerülni óhajtják a hatóságok figyelmét s végül a cigányok, a kiket elsőnek említhettem volna. mert hiszen mindenütt az ő jelenlétük szabja meg a putri-negyed jellegét. A putri-negyed, mint közönségeink egyik kiegészítő része, cigány találmány s a nyomoruságos kalyibák összességének felel meg; mint épület, a putri eredetileg azt a cigányhajlékot jelzi, a mit az állandóan még le nem települt cigányesalád téli lakásul, de már bizonyos rendszer szerint hevenyész. Az 1893-iki cigányösszeírás hivatalos utasítása a cigányok településénél megkülönböztet; házat, putrit, kunyhót, földalatti üreget, sátozt, s a putriról azt mondja, kis nyomorult cigányviskó, melynek azonban fala és ablaka van. Különböző leírásokból ma már eléggé ismerjük a putrilakás külső és belső képét, de a putri elnevezése lassankint átment mingarra a nyomoruságos lakásfélére, a melyik szegénységével elűt a községbeli polgári házaktól, a minthogy a különélő cigánytelepek idők folyamán magukhoz vonták mindazokat az elemeket, a melyek a polgári társadalomból elzüllesztük következtében kiváltak.

A putrinegyedeket cigányok kezdték építeni mindenütt, a kik már letelepedtek ugyan, de a kik még nem akarták független természetüket a rendezett városi élet békoiba veretni. De még a békésebb városi polgárság is jobb szerette, ha az enyveskező jövevények a városon kívül ütnek tanyát. Így teremtették meg a putrinak mint telepnek fogalmát egyfelől a telepítési törekvések, másfelől a faji összetartozóság érzete, a melyhez hozzájárult a városok zülött elemének kihuzódása e telepekre.

Majd minden nagyobb község mellett megtaláljuk a putrinegyedet, a mely tehát, mai kialakulásában, többé nem egy rajnak különleges települési módja, hanem a legalsó társadalmi rétegek gyűlöhelye, a minthogy a telep tanyái sem többé a putri-lakásnak megállapodott formái, hanem azon vidék építkezésének silány utánzásai, elrontásai. A putrinegyedek legsűrűbben előfordulnak a tót és német nemzetiségű vidékeken; a cigány e nemzetiségekkel nem szeret együtt lakni. „A német és a cigány természet olyan ellentétek, a melyek még a szélsőségekben sem érintkeznek.” De igen sűrűn fordulnak elő a putrinegyedek a Duna-Tisza-közén, a Tisza mindkét partján és Erdélyben. A putrinegyednek, közséseg szerint, jobbára más és más helyi elnevezése is van. Így leggyakrabban nevezik cigányváros-nak ritkábban: koldusnegyed-nek; Csongrádon például Párisváros a neve. Keletkezésüket itt-ott egyenesen a hatóságnak köszönik, mint Kiskunfélegyházán, hol az u. n. nyomásföldnek emelkedettebb részén mintegy két magyar holdnyi területet hasítottak ki, körülárkolták s azután a települőkre bízták beépítését. A terü-

let be is épült hamarosan, jobbára sárkalyibákkal, a minek oldalait az idő viszontagságai ellen itt-ott földdel is feltöltötték. A szorgalmasabbak úgy verték a falat, a módosabbak vályogból emelték. Tetőzetül kivétel nélkül, dírib-darab fákat alkalmaztak, a mit vastagon betapasztottak szalmás sárral. Rendszer az építkezésben nincs; ki-ki oda épített, a hová neki tetszett, mégis hagytak az egész telep számára egy főbejáratot, valamint több sikátort.

Szomorú, de érdekes képe van messziről az ilyen putrinegyednek. Fát sem benne, sem körülötte nem ültetnek; ha egy-egy van is, magját a véletlen hozta oda, mint a települőt, a ki egy szükséges pillanatban ki fogja vágni tüzelőnek. A sárga tapasztóföldes tetők, alacsony falak élesen kiválnak a zöld tenyészettől s a zárkózottság, amivel az egymás hegyére-hátára rakott kalyibák már eleve bizalmatlanságot keltenek a szemlélőben, az egész telepet titokszerűvé teszi. De a nyomoruságnak a keleties henyeségnek e tanyáit nem is igen keresi fel a városi polgár; kezét még a hatóság is levesz róluks belső dolgaikba nem avatkozik. De nem is tudna rendet tartani ott, a hol sohasem tudni bizonyosan; hány ember él, hány ember esavarog kenyér után, a hol egyik ember alig ismeri a másikat s ha ismeri is, eltagadja, a hol napi renden van ugyan minden förtelme a zülötték társadalmának, de a mit a hatóság alig tudhat meg, mert nincs, a ki jelentse. Időnkint, életfogytiglanra, megbiz a hatóság egy vajdát, vagy mint nevezik: cigánybíró, koldusbíró: fizet is neki évente 40 koronát, a miért ez köteles a szedett vedelt népségen bíraskodni —

Egyház és Iskola.

Istentiszteletek a gör. hath. kápolnában. Ma, „Gyümölcsoltó Boldogasszony” ünnepén: 6 órakor reggeli istentisztelet kenyer áldással, délelőtt 9 órakor sz. mise, utána miroválás, délután 4 órakor rózsafüzér ájtatosság, utána vécsernye és bőjti predikáció.

A protestáns estély elmarad. Nem régen rendezte a Hittanszaki Önképző Társulat protestáns estélyét, amelynek nagy sikerén felbátorodva elhatározta, hogy az utolsó protestáns estélyt ápr. hó 9-én a „Bika” szálloda nagy termében még fényesebben, még nagyobb lelkesedéssel fogja rendezni. Jártak is utána az ifjuság vezetői, hogy a siker minél nagyobb legyen. A felkért személyek a közreműködést elvállalták, a jegyekről igen sokan előre gondoskodtak. S mikor így az estélyének úgy anyagi mint szellemi sikere teljesen biztosítva volt, akkor jött a tanári karnak azon nem várt, határozata, mely szerint a protestáns estély megtartását nem engedélyezi. A határozat az ifjuság körében nagy lehangoltságot keltett.

A református zsinat. Tegnap délelőtt folytatta az ev. ref. zsinat tárgyalásait Kun Bertalan egyházi és báró Bánffy Dezső világi elnökök vezetésével. Báró Bánffy azonban az ülés elején eltávozott s elnöki székét gróf Degenfeld Józsefnek adta át.

A zsinat folytatta a lelkészválasztási törvénytervezet tárgyalásait. A 201—203. szakaszokat, melyek a lelkészválasztási pályázatról intézkednek. Kozma Lajos stílusos módosításával, dr. Török István és Domay Lajos hozzászólása után elfogadták. A 204. szakasz, mely a lelkész próbaszónoklatáról szól, nagyobb vitát idézett elő. Baksay Sándor, Antal Gábor püspök és mások a próbaszónoklat ellen szóltak fel, mások, így Meener Béla, Duby Lajos, dr. Bartók György és Morvay Ferenc a próbapapolás mellett — mint azt Baksay püspök nevezte — szóllaltak fel. Beszéltek még Révész Kálmán, Kiss József, Mészáros János, Molnár Jenő, Miklós Odón és Győry Lajos, Sass Béla előadó kéri

legjobb belátása szerint. Mindazzal a szabadsággal szemben, a mivel a körülmények felruhazzák a putri társadalmát, csak egy kötelességet ró rája a hatóság. S ez abban áll, hogy a mikor tűz van a városban, a putri lakosságának kötelessége azonnal a tűz színhelyére vonulni s az oltásban segédkezni. Ha a kiskunfélegyházi nagytemplom tornyában az öt tűzet jelez, az első dolog, hogy a lovashajdu a putriba lovagol s ha kell karhatalommal hajtja a népséget a tűzhöz. Hogy ez a tűzrendészeti elem nem sokat lendít az természetes; de már így van emberemlékezet óta.

A putri lakója úgy él, mint az ég madara. A putri gyermekét a szellő dajkálja, iskolába nem jár; télen télen tölti életét 10—12 éves koráig, a mikor neki is kijut az életből s kezdi azt az igavonó munkát, a melytől koravénységben pusztul el, vagy belekerül abba kényelmesebb életmódba, a mely némi ügyességet kíván ugyan, de a melyvel végig járhatja a tolonchelyek s a fogházak végtelen sorozatát: ez a csavargás, tolvajlás. Nyáron minden épkézláb ember utra kel a putriból s értékesíteni igyekszik azt a kezdetleges foglalkozási módot, a mely ráragadt. Kerülnek közülük kovácsok, üstfoltozók, kanzáfutók, vályogvetők, téglavetők, tapasztók, lókupecok, pecérek, aratásnál marokverők. (Mert a cigány más mezei munkára nem való, tartja a magyar ember). Ilyenkor betapasztják a putri kalyibáinak ajtajait, ablakait; az ablakokon mindössze egy-két szelőlőlyukat hagynak. Télen aztán vannak nagy eszem-iszomok dárídók s egy nap alatt feleznék, a mit nyáron kerestek.

Különben semmiféle dőghustól nem ir-

mindenekelőtt elvileg megállapítani, vajjon legyen-e próbaszónoklat a pályázatot hirdető egyházközség helyén, vagy nem? A zsinat Miklós Odón indítványára kimondta, hogy a pályázó lelkészeket csakis szolgálati helyükön hallgathatják meg az egyházközség küldöttei. Így hát a próbaszónoklatra vonatkozó rész kimaradt a szakaszból, minélfogva e szakaszhoz benyújtott egyéb indítványok elestek. A 205 és 206. szakaszok a választások előkészítéséről intézkednek, E szakaszokhoz Antal Gábor, Mészáros János és Révész Kálmán szóltak. Gróf Tisza István Antal Gáborral szemben az eredeti szöveget fogadja el, míg Baksay Sándor a szakasz teljes kihagyását kívánja. A zsinat az eredeti szöveget tette magáévá. Délfelé báró Bánffy Dezső ismét elfoglalta az elnöki székét. A tárgyalás folytatják.

Nyilvánossági jog. A hajduböszörményi és békési főgymnáziumok VII. és VIII. osztálya számára a vallás- és közoktatásügyi miniszter megadta a nyilvánossági jogot és az érettségi vizsgálatok tartására szóló engedélyt.

Katonai árvák elhelyezése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter közli a közös hadügyminiszter átíratát, a melyben pályázatot hirdet katonai árvák részére, a kik katonai nevelő intézetben óhajtanak elhelyeztetni. Pályázatokat az ev. ref. püspöki hivatalnál is be lehet nyújtani május 31-ig.

Tarka históriák.

Lacika szörnyű ugrálást visz véghez a szobában.

A mama megkérdezi:

— Miért ugrálsz Lacika?

— Elfelejtettem felrázni az orvosságot mielőtt bevettem volna.

— Egy debreceni uriemberhez, akit a takarékosságáról általánosan ismernek, beállít egy vándor koldus és alamizsnát kér:

— Uram, éhen halok, ha nem segít!

— No itt van két fillér. Hogy jutott ilyen szomorú sorsra?

— Óh uram, az a hibám volt, mint önnek, óriási összegeket pazaroltam a koldusokra . . .

tóznak. A téli munka tollfosztásból áll, a mit felében, harmadában vállalnak tollkereskedőktől, meg muzsikálásból. Akár cigány, akár nem, ért mindégik a muzsikához s farsang idején minden parasztlakodalmat ők muzsikálnak ki. A gyerkőcök elmennek kántálni és betlehemeszt játszani. Egyenkint és együttvéve pedig mindenütt kéregetnek. Szobáik vagy nagy szegénységet, vagy szokatlan bőséget mutatnak. Egynémely kalyibában meglepően szép parasztszobák vannak, másokban valóságos Közép-Afrikát talál a latogató. Feketebőrű fiékok marakodnak egymással, szellős rongyokban, a kuckóban fésülletlen hajja, piszkos némberek bagóznak s vetik a kártyát, a férfiak tollat fosztanak, vagy a pálinkától elaléltan hevernek. Vannak olyan öreg putrilakók, a kik már esztendőök óta ki nem mozdultak kalyibáikból, úgy hogy, mikor a kiskunfélegyházi putri volt cigánybiráját, a ki már innen-onnan 90 éves, meleg nyár idején kivezettem a napvilágra, erélyesen követelte visszavezetetését, mert a szabad levegő nem érezte jól magát. Érdekes, hogy egy-két ember a putrinak azon eleme közül, a melyik nem volt eredetileg cigány a tulnyomó cigánykörnyezetben vagy az állandó érintkezéstől egészen eleigányosodik, beházasodik s felveszi azoknak minden tulajdonságát. De ez csak ritka kivétel azon általános tapasztalat köréből, hogy a cigányság évről-évre fogy. A melyik rész idő előtt el nem pusztul, mert a cigányság halandóságának aránya roppant nagy, azt gyorsan felszívja a nemzetiség, a mely között él. A putri, mint telep, átalakult formában és tartalmával imáron hagyatéka lett a gyorsan letűnő cigánykornak.

Samu, a vendéglők vándor divatkereskedője, sorsjegyeket is árul néha-néha. Sorra kapacitálja a vendégeket:

— Tessék, nagyságos ur! Vegye meg! Ez biztosan nyer . . .

— Nem akarunk mi nyerni, Samu, kiáltja feléje egy borizú hang.

— Kérem van nálam olyan is, amelyik nem nyer . . .

Egyik vidéki postahivatal szolgáját Kacur Istvánnak hívták. Történt, hogy az igazgatóság kiküldötte a hivatalt rovancsolta, de a nagy pontossággal teljesített munkája közben sem kerülte el figyelmét, hogy hol egyik, hol másik hivatalnok szólította a szolgát illetéknépen: „Jöjjön ide Kacur” „Hozzon egy pohár vizet Kacur” „Bélyegezze ezt le Kacur”. Alig várta már a rovancsoló azt a pillanatot, midőn a szolga rövid időre elhagyta a hivatalt és ekkor így szólott a tisztnek:

„Hát igaz, hogy szép dolog a demokratikus elv, hanem azért a hivatalban még se legyenek önök demokraták, mert a fegyellemmel össze nem egyeztethető az, hogy a szolgát folytonosan urnak szólítják”.

A tiszték kérdőleg tekintettek a szigorú felügyelőre, mire ő ekkép magyarázta meg előbbi szavait:

„A hivatalszolga ezentul Kac-nak és nem Kac urnak szólítandó.

Az utolsó képviselőválasztáson történt Szolnokon, a hol Kiss Ernő kormánypárti és Nagy Emil függetlenségi jelöltek álltak egymással szemben, hogy a kerület egyik községében a függetlenségi választók egy hangosan kiabáló tagját, Pataki Jancsit, a kormánypárti kortesek a választás napján „megtették”.

Pataki uram azonban nem árulta el földieinek átvedlését, sőt, mintha semmi se történt volna, velük egy táborban a függetlenségi zászló alatt vonult az urnához. Itt aztán le is adta szavazatát a kormánypártra, de hogy a falujabeliek meg ne hallják, Kiss Ernő jelölt nevét egészen halkán, az elnök fülebe sugva ejtette ki.

„Pataki János: Kiss Ernő!” kiáltotta oda az elnök a jegyzők felé, mire Pataki uram rémülten emelte fel az ujját az elnök felé és csak ennyit mondott:

— Pszt! . . . megvernek . . .

Ez meg Törökszentmiklóson esett meg. Egyik község választóira a szavazás már öreg este került, amidőn is a tisztelt polgártársak a haza és a jelölt egészségére már meglehetősen mennyiségű szeszt elfogyasztottak, úgy, hogy a szavazóteremben bizony akárhányat közülök a korteseknek kellett betámoogatni. Volt köztük egy öreg paraszt, aki már két hét óta hordta haza a „kanalas értekezletek”-ről a potya szivart, meg egyet-mást, ami a csizmaszárában elfért. Ez volt köztük legjobban elázva, de hát le kellene szavaztatni, mert szükség volt a voksára. Azonban a nevét sehogysem tudta megmondani, csak folyton a fejét vakarta és mormogta:

— Hogy is hinak csak . . . hát vagy engem hinak Borbély Györgynek, vagy a képviselő urat.

A debreceni II. kerületi választásnál meg ez a kitűnő dolog esett meg. Jabloncay Kálmán öreg bérese tanítgatja a Bikában a tanyai szavazókat:

— Aztán el ne felejtik kendtek a nevit, akire szavaznak. Mülük Órélnak híjják.

— Értjük! felelik a magyarok és mennek fel a városházára, a szavazó urna elé.

Dicsőfi József választási elnök kérdezi az egyiket:

— Kire szavaz?

— Hát Milik . . . Nem . . . Milek . . . Az se . . . hanem . . . izé . . . nem tudom a nímnet nevit kimondani, hát mán csak B a k o n y i Samura szavazok.

A kamara közgyűlése.

A kereskedelmi és iparkamara tegnap délután közgyűlést tartott Serly Ede kamarai alelnök elnöklete alatt. Előadók voltak: Szávay Gyula titkár, dr. Rédei Dezső s. titkár, dr. Rác Lajos fogalmazó.

A tárgysorozat összeállítása után érkezett és napirend előtt jelentetett be a budapesti kamarának körlevele, melyben csatlakozásra hívja fel a kamarákat, hogy a törvényhozáshoz, az új kormányhoz és a politikai pártokhoz együttes memorandumokat intézzenek az összes ipari és kereskedelmi érdekképviselők, hogy az illetékes politikai viszonyok miatt függőben maradt közmunkák, melyekhez közgazdasági életünk életbevágó érdekei fűződnek, effektuálhatók legyenek. A kamara e mozgalomhoz csatlakozását határozta el; maga részéről indítványozza, hogy e memorandumokban a közmunkák ügyén kívül hivassék fel a politikai tényezők figyelmére, hogy a politikai viszonyok miatt szintén függőben maradt közgazdasági érdekei törvényjavaslatoknak tárgyalását segítsék elő.

A napirend az elnöki előterjesztésekkel kezdődött.

A kamara a földmivelésügyi miniszter-től 9000 koronán felüli összeget eszközölt ki a kerületben szervezett szalmafonó tanfolyamok ez évi fenntartási költségeire. E tanfolyamok Hajduszentpéteren, Püspökladányban, Nyíregyházán, Nagykállón, Nyírbátorban, Nagykárolyban és Károly-Erdődön szerveztettek a múlt őszen, egyenként 25—35 növendékkel oktatott ki a szalma és hársfonás minden nemére, szalmakalap-varrásra, disztárgyak készítésére és a most záruló tanfolyamok munkakiállításai mutatják, hogy mindenütt szép sikereket értek el, biztató jelek mutatják, hogy a tanítás gyakorlati ipar alakjában gyökerezik meg mely arra indítja a kamarát, hogy a következő évben ismét hasonló tanfolyamokat nyisson, azok segélyezését kérve a földmivelési minisztertől.

A harmadosztályú adó kivetésére hivatott bizottságokban az iparosok és kereskedők törvényszerinti arányban bevétele érdekében a kamara fölterjesztést intézett a pénzügy miniszterhez, ki most értesítette a kamarát, hogy ez értelemben már intézkedett.

Karcagra „cipészipari vándortanfolyamot“ engedélyezett a keresk. minister, a szokásos segélyezéssel; a tanfolyam már meg is kezdődött.

A líege-i nemzeti kiállítás ügyei iránt helyi kiállítási ügyek kerültek tárgyalásra, a kamara iparmúzeumában Pünkösdkör háziipari kiállítást és működvelők részére szalmafonó-tanfolyamot rendez.

Az ügyforgalomról előterjesztett titkári jelentés után, a kamara fölterjesztéseire adott kereskedelemügyi miniszteri elintézkedéseket hirdették ki.

A hajdumegyei kéményseprők panaszolták, hogy a községek a megyei kéményseprési szabályrendeleteket nem tartják be, kérések a kamarát e panaszuk orvoslására. A kamara kérelmükre kiadja a szabályrendelet másolatát, egyúttal megkeresi Hajdumegye törvényhatóságát, hogy a községeket a szabályrendeletnek pontos betartására utasítsa.

Mezőtur részére, hol a lakosság nagyrésze foglalkozik agyag-cserép edények készítésével, az agyag minősége is országsszerte párját ritkító, így az agyagipar nagyobb kifejlődésére minden feltétel kedvez, agyagipar szakiskola állítását fogja a kamara a keresk. miniszternek javasolni.

A társ kamarák több megkeresésének tárgyalása; számos iparjogi kérdésben adott szakvélemény bejelentése, vásár vám és helypénzügyek, a szokásos évenkénti segélyezések iránt több szakiskolától beadott kérelmek elintézése után véget ért a közgyűlés, melyen kívül a kamarai tagjai is nagy számmal vettek részt.

H I R E K.

Öngyilkos diák-gyerek.

Előkelő, uri családból való fiatal 14 éves fiu szaporította tegnap este a halál önkénteseinek számát. A kis 14 éves IV. osztályu gymnazista Losonci Károlyt ma hajnalban holtan találták a kórház előtt. Jobb kezében göresösen szoritotta a halálhozó revolvert és homlokán mély sebet ütött a gyilkos golyó. Losonci Károly előkelő kecskemeti földbirtokos egyetlen fia, Hajduböszörményben járt a negyedik gymnáziumba. Jóviseletű, csöndes fiúnak ismerték tanuló társai és tanárai egyaránt. Az utóbbi pár hét óta azonban komor, magába zárkózott lett a fiu és pajtásai hiába faggatták, nem mondta meg nekik szomorúsága okát. Atyja egy ottani gymnáziumi tanárnál helyezte el, akinek szinte föltűnt a fiu magaviselete, de nem hederített rá sokat.

Tegnap délután azonban eltűnt Bösör-ményből a fiu. Keresték mindenfelé a városban, de nem akadtak rá. Mikor éjszakára sem tért vissza, aggódó tanár házigazdája bejött Debrecenbe és jelentést tett a rendőrségen a fiu eltűnéséről. Ekkor már benne feküdt a jelentés a büntügyi osztálynál, hogy egy ismeretlen, uri öltözékű 14 éves fiu holttestét megtalálták a kórház előtt. A tanár kiment a hulla házába és agnoskálta.

A kórház gondnoksága táviratilag tudatta a szülőkkel, szerencsétlen fiuk halálát, kinél semmi írást nem találtak, csupán egy kis lepréssel ibolya esokrot, a szive fölött.

— Szökés a nagykállói tébolydából. A Nagykállói tébolydából néhány hét előtt megszökött egy Nagy Ferenc nevű beteg, aki hét esztendeig synylődött az ország különböző tébolydáiban. Késő éjszaka lemasztot a tébolyda meredek falán, átmászott hihetetlen magasságu kerítéseken, kijátszva a kapu előtt felállított őrséget — eltűnt a tébolydából. Betegruháját átcserelelte polgári öltözékekkel és gyalog, nehogy észrevegyék elvánszorgott Budapestre. A szökés nehézségei s a kalandok, amelyeken keresztül ment Nagy Ferenc, szinte regénybe illők. Csak rettenetes kétségbeesés adhat erőt valakinek ilyen viszontagságok elviselésére.

A megszökött tébolydai lakó március végén érkezett a fővárosba. Pénze, értékesíthető tárgyai nem voltak, fölkereste egyik rokonát Grádner Pál építészalost, István ut 34 szám alatt lévő lakásán, aki roppant megörült az elveszetnek hitt rokon visszatérésén. Nagy Ferenc, amint kiheverte a rettenetes ut fáradalmait, levelet irt a nagykállói tébolyda igazgatójának borosnyói Lukács Bélának s levelében elmondta, hogy épelméjű, nem birta tovább ki a tébolydai életet, azért szökött meg, kérte továbbá az igazgatót, hogy küldje el a tébolydai igazolványait, mert állást akar vállalni egy fővárosi nagykereskedő irodájában. Az igazgató azonnal táviratozott a főkapitánynak, hogy tartóztassák le a megszökött örültet és szállítsák vissza Nagy-Kállóra. A rendőrségen mozgósítottak két detektivet, akik közül az egyik levélhordónak öltözve jelent meg Grádnerék lakásán. A csel azonban nem sikerült. Nagy Ferenc véletlenül nem volt odahaza s mikor hazajött egyik lakó figyelmeztette, hogy vigyázzon, rejtőzök el, mert a levélhordó aki kereste — detektív és le akarja tartóztatni. A tébolydából kiszabadult szeren-

csétlen ember azóta nem mert hazamenni, bujdosik a fővárosban, nehogy valamelyik szemfüles rendőr észrevegye és letartóztassa.

A tébolydában eltöltött időkről naplót vezetett. Följegyzéseiben elmondja szenvedéseit és gyötrelmeit, amelyeken a tébolydában eltöltött 7 esztendő alatt keresztül ment. A napló minden sorában a legnagyobb kétségbeesés és fájdalom nyilatkozik meg. A szerencsétlen ember most a fővárosban bujdosik, mert fél, hogy elfogják és épelmével ismét az örültek házába zárják.

— A szegedi általános sztrájk, mely tegnapelőtt reggel tört ki, még aznap délután megszűnt. Lázár György polgármester ugyanis Rainer József főkapitány azon határozatát, amelylyel a kenderfonó gyári munkások sztrájkanyagát feloszlatta, hatályon kívül helyezte. A polgármester intézkedését az összes munkások délutáni gyűlé-én a Valéria-terén a szociáldemokraták vezetői kihírdették, mire kimondták, hogy az általános sztrájk megszűnt, mert az ok, amiért a szolidaritást vállalták, elhárították. A munkások már reggel 650 kenderfonógyári munkás kivételével, mint Szegedről jelentik, már munkába is állottak.

— Büntetés elől a halálba. Fülöp István 18 éves szekeres a tél folyamán Hegedűs fakereskedőtől állandóan lopkodta a tüzi fát és azt olesó pénzen eladta. A károsult fakereskedő feljelentéséről a rendőrség megindította Fülöp ellen az eljárást, ügyét áttette a debreceni ügyészséghez és a törvényszék már ki is tüzte a főtárgyalást. A büntetéstől való félelmében Fülöp meg akart szabadulni az élettől és ma reggel lakásán felakasztotta magát. A házbéliek még idejekorán észrevették és elvágták a kötelet, s így az öngyilkosság, csak kísérlet maradt.

— Lesz-e kulturminiszter Thaly Kálmán? A függetlenségi párt klubjában történt, Thaly Kálmán, a pártnak nagy tiszteletben álló népszerű tagja arról panaszkodott, hogy a politika miatt nem folytathatja történelmi kutatásait és egyéb munkálkodását. Mászor Pozsonyban időzik az év nagy részében elzárkózva a világtól, buvárkodik írásai között. Az idén alig néhány napig dolgozhatott — a politika miatt. Elmondta azt is a harcok írója, hogy örül, ha közbe-közbe dolga akad az Akadémián és a Történelmi Társulatban. Ilyenkor pihenteti a politikát és tudományos dolgokról esik szó.

Csak az a baj, — tette hozzá, — hogy itt is politizálnak mostanában. A mi nap is, hogy elvégeztük a munkánkat egyik akadémia ülésben, Gyulai Pál így terelte rá a politikára a szót:

— Nos, mikor lesz már ön kultuszminiszter?

— Akkor, a mikor ön római pápa! — vágtam vissza.

Mind a két akadémikus kálvinista és Magyarországon pedig nem volt eddig kálvinistu kultuszminiszter.

— Debreceni diákok báró Bánffy Dezsőnével. A debreceni főiskola ifjusága impozáns ünnepségre készül. Május 7-dikén tartja meg zászlóavatató ünnepét, a melyen a zászlóanya tisztét báró Bánffy Dezsőné fogja betölteni. A főiskolai ifjuság három tagból álló küldöttsége szerdán délután tiszteget Budapestén báró Bánffy Dezsőnével, a ki H. Kiss Pál üdvözlő beszédére, kijelentette, hogy örömmel vállalja el a debreceni akadémiai ifjuságnak lobogóavatásánál a zászlóanya tisztét. A küldöttség ezután Kossuth Ferenchez ment, a ki a diákok kérdésére megígérte, hogy egyik díszelnöke lesz az ünnepségnek.

— **A király Kossuth és Rákóczi képei.** A közgyűlési terem számára megfestett képeket ma délelőtt csomagolták ki. Hatalmas alkotás mindegyik, de különösen Rákóczi Ferenc képe, melyet Stettka Gyula festőművész készített. A nagy fejedelem teljes nagyságában domborodik ki. Egyenruháját nagy hermelin köpeny fedi, jobb kezében buzogányát tartva, az előtte álló asztalra támaszkodik. Kossuth Lajos képe rendkívül kifejezőteljes és egyike a legszebb Kossuth képeknek, amelyeket az utóbbi időben készítettek. A királyt huszártábornoki egyenruhájában ábrázolja a kép és legutolsó arcképe után készült. A képek közül a királyt a terem bejáratával szemben helyezik el; Kossuth képét a bejáratától balra, Rákócziét jobbra függesztik fel. A régi császári kép és márványemléktábla lebontását holnap reggel kezdik meg.

— **Az iparossegédek szakvizsgálója.** Az iparossegédek szakrajz- és továbbképző tanfolyamának f. é. április 9. vasárnap é. e. 10 órakor tartandó évváró vizsgálatára, az érdeklődőket tisztelettel meghívja, a tanfolyam igazgatósága.

— **Örült a sétatéren.** Ma délelőtt nagy feltűnést keltett a Csokonai kertben egy furesa külsejű férfi, szokatlan magaviseletével. Hosszu, kusza fürtjei, torzonborz rótt szakála szinte ijesztő formát kölcsönöztek fejének. Ruhája szakadozott volt. A Csokonai szobor szegélyén térdelt előbb le és tekintette az ég felé fordítva imádkozott. Mikor ezt megelégedte, felállt a sétatér egyik padjára és elkezdett prédikálni. Zsolozsmák és imák szövegét mondogatta el egymásután, míg egy rendőr szépen letessékeltte a padról. Szelíd megadással szó nélkül engedelmessé vált a rendőr felszólításának, ki őt a központra kísérte. A szerencsétlen férfit Bolnák Józsefnek hívják, 36 esztendő és már évek óta vallási őrjüngésben szenved. Bolnák édes anyjánál lakik Ebesen, innen köszölt el ma Debrecenbe. A mire a szerencsétlen embert bekisérték, hozzátartozói már mindenfelé keresték őt a városban. Bolnákot a rendőrségről hazavitték Ebesre.

— **A tanítói árvaház 10 éves jubileuma.** Az országos tanítói árvaház e hó 9-én ünnepli meg fennállásának 10-ik évfordulóját. Az árvaház nevelőtestülete a nap emlékére e hó 9-én d. e. 11 órakor az árvaház munkatermében ünnepélyt rendez, melyre szívesen látják a nagyközönséget is.

— **Az országos orvos szövetség** Debrecen városi fiokja 1905. évi április hó 8-án, d. u. 5 órakor az orvos-gyógyyszerész egyesület helyiségében második közgyűlést tart, melyre a szövetség tagjait tisztelettel ez uton is meghívja az I. titkár. Jelenlevő határozatok.

— **Házasság.** Hentaller Lajos orsz. képviselő kedves leányának, Lilinek e hó 12-én esküszik örök hűséget az egyetemteri templomban dr. Bernát Ottó budapesti ügyvéd.

— **Férjgyilkos asszony.** Nagy Imre derecskei lakos a múlt hónap 25-én vasuti munkából ment haza s legnagyobb bámulattára nem találta otthon a feleségét. Ez még kisebb baj lett volna, de a szobából csaknem minden ingóság eltűnt az asszonynyal együtt. — Nagy Imre mindjárt jó nyomon indult s elment az apósának a házához. A feleségét, Tiszák Máriát csakugyan ott találta a szülei háznál s ott lelta a hazulról elvitt összes holmit is. A házastársak összeszólalkoztak s a verekedés hevében Tiszák Mária borzalmas tettet követett el. Föl-

kapott egy fejszét s azzal teljes erőből egymásután négyszer csapott le férjére, a ki a második csapás után eszméletlenül bukott föl. Nagy Imre aztán ágyba fektette, hol folytonosan élet-halál közt lebegett tegnap éjszakáig, mikor a halál végre megváltotta a sok szenvedéstől. Az előljáróság távirati értesítésére Isoó János dr. törvényszéki orvos tegnap ment Derecskére s felboncolta a Nagy Imre holttestét. A bűnös asszony ellen Hoffman bíró vezeti a vizsgálatot.

— **A szegényügyi bizottság ülése.** A szegényügyi bizottság ma délelőtt 10 órakor Oláh Károly elnöklésével ülést tartott, mely alkalommal rendes folyóügyeket intéztek el.

— **Előljárósági ülés.** A debreceni ipartestület előljárósága ma délután 5 órakor folytatja a szombaton félben maradt előljárósági ülését, melyen a múlt hóban felszínre került ügyeket tárgyalják.

— **Színügyi bizottság** tegnap délután Kovács József polgármester elnöklésével ülést tartott, melyen a színház helyárainak két alkalommal való felemelését engedélyezte. Az egyik helyáremelés a Blaha előadásra vonatkozik. 25 százalékkal emelik a helyárakat. 50 százalékkal emelik a helyárakat a főiskola ifjúságának május hó 7-én tartandó hangversenyén.

— **Halálozás.** Darvasi Ábrahámné szül. Bürger Lina asszony április hó 6-án 11 órakor, 10 napi súlyos betegség után meghalt. Temetése vasárnap délelőtt fél 10 órakor lesz a Péterfia-utca 74. szám alatti gyász háztól.

x **Használja a híres Hajdusági pedrót.** Egy doboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferenc gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca Arany-egyszarvu gyógyszerár.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

A lex Dániel megsemmisítése.

Budapest, ápr. 7. A nemzet ítéletével megbélyegezte már a nov. 18-iki merényletet. Ma a képviselőház *impontzans többsége semmisítette meg a lex Dánielt és még az országgyűlés jegyzőkönyvéből is kibetűzte az erőszakos, törvénytelen uton kimondott határozatot.*

Justh Gyula elnök kevéssel 10 óra után nyitotta meg az ülést.

Gullner Gyula emelkedett szölgásra Kossuth indítványa mellett. Múlt év nov. 18-án Percel elnök zsebkezdőjével adott jelt a szavazásra. Nem tudta senki sem, hogy mi történt. Utólag diktálta le az elnök, nem azon a helyen, ahol kötelessége lett volna, hanem másiroda helyiségben. Fenyvessy gyorsiroda főnök helyiségében a határozatot.

Fenyvessy fejét tagadólag rázza. **Közbekialtások:** Mit rázza a fejét. Ki kell dobni. Bérenc. Meg kell tanítani.

Gullner: Oly esemény volt az, mely lángba borította az országot, elsöpörte a kormány többségét. Nem vitatja a javaslat politikai oldalát, oly határozat volt ez, melyet nemcsak megsemmisíteni, de a jegyzőkönyvből törölni kell. (Élénk helyeslés.)

Tisza István: Természetesnek találja, hogy a november 15-iki dolgokat hatályon kívül helyezik, de hogy a múlt jegyzőkönyvből töröljék, érthetetlennek tartja.

Közbekialtás: Ki kell törölni.

Tisza: Nem tartozik ide.

Közbekialtás: Bepezsgöztek és úgy szavaztak.

Tisza: Mivel a pezsgőt említik, kijelenti, hogy ez valótlanosság.

Közbekialtás: Török Bertalan a lapokban nyilatkoztatta ki, hogy így volt.

Tisza: Akkor akartak erre reflektálni, de nem tartották szükségesnek. Kijelenti újból, hogy a nov. 18-iki határozatot lelkiösmerettel cselekedték. Hiszi, hogy az utókor neki fog igazat adni.

A vita ezután véget ért.

Elnök elrendeli a szavazást, melynek eredménye az lett, hogy **Kossuth indítványát a nov. 18. megsemmisítésére vonatkozólag 188 szavazattal 8 ellenében elfogadták.**

Ezután hozzákezdtek a felirati javaslat tárgyalásához.

Thaly Kálmán szól először. Szükségesnek tartja a felirati javaslatot, hogy a király tájékozva legyen.

Tisza szükségtelennek tartja a feliratot, mert nem volt trónbeszéd és a király eléggé tájékozva van a dolgokról a kihallgatások után. A felirat a kibontakozást nagy mértékben megnehezítené.

Ugron Gábor válaszol Tiszának. A gonosz tanácsadók elzárják a nemzetet a királytól, hallja meg a király a nemzet kívánságát az országgyűlés alapján. Magyarországnak van annyi joga, mint Európa bármely más államának, hogy követelhesse a magánját.

Tisza visszautasítja azt a vádat, hogy gonosz tanácsadók elzárják királytól a nemzetet.

A többség elfogadja az indítványt, hogy felirati javaslatot intézzenek a királyhoz.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szamosi Elza vendég.

Április 7. Péntek **János vitéz** C. bérlet. Daljáték.

Április 8. Szombat **A Páholy**. Vigjáték.

Színházi hírek. Pénteken lesz a busufellépte Szamosi Elzának, színrekerül Bakonyi Károly és Kacoh Pongrác 3 felvonásos daljátéka a „János vitéz” melyben a művész Iluska és a francia királykisasszony szerepét játssza.

Szombaton reprise lesz **A páholynak**. A bohózat főbb szerepeit Hahnel Aranka, Havassy Szidi, Krémer Jenő, Rományi Mária, Árdai Ida, Krémerné, Csontos Gyula, Faragó Ödön, Szilágyi Aladár, Ebergényiné és Virágháty Lajos játsszák.

Vasárnap este lép fel **Blaha Lujza** a Nemzeti színház örökös tagja Vidor Pál 3 felvonásos népszínművében az „Ingyenélőkben.” A népszínműben fellép Makó igazgató is, ki eljátsza egyik régi jó szerepét. **Blaha Lujza** felléptére a helyárak a következők lesznek: földszinti és I. emeleti páholypok 11 k. 25 f., családi páholypok 15 k., II. emeleti páholypok 7. k. 50 f., I. rendű támlásszék 3 k. II. rendű támlásszék k. 2-50 f. III. rendű támlásszék 2 k., I. rendű erkély 1 k. 50 f., II. rendű erkély 1 k. 25 f., földszinti állóhely 1 k., diákjegy 75 f., karzat 60 fillér.

Blaha Lujza felléptére jegyek mártól kezdve előre válthatók 25 százalék árfelvezéssel.

REGÉNY-CSARNOK.

Hortobágyi pusztán fúj a szél...

(Folytatás.)

De hallga csak! — Te! kiáltottam kocsisomra; Mintha muzsikaszót hallanék... És mire a csárdához értünk, a hangulat megváltozott. A Hortobágy tengere ezen oázisának karaván-tanyáján nagy volt a sürgés-forgás. Muzsikaszó, hegedűszó, cimbalom! — Tyuhaj! Sohse halunk! — kúrjontgattak s járták vigan a falon belül. Az állás pedig tele volt kocsiival, lóval. Tollas kalapu pántlikás kocsisok, sallangos szerzők s a rácsos kocsi rudja végén kisa. Tehát négyes fogatok. A mint hallom, földesurak a Hajduságból. Menyasszonyt hoznak Tisza-Füredről, vagyis hogy már menyecskét, és itt pihenőt tartva, rakják a "kállai kettőst". Ki tekint egy-egy barna arc a csárdaajtón, akár a menykőfogó. Szikrát hány ez, mikor táncperdülés közben hozzá talált érni a leány arcához.

De fogtak már a kocsisok. Csengett-kongott az állás alja. Aztán indultak az állásból kifelé; kocsis-virtussal suhantak ki az állás kapuján és a szabad ég alá érve, vágták a nyolcasokat. Nemcsak az urak tudták, hogy kell járni muzsikaszó után, hanem a lovak is, de sőt ágaskodásban a leventéken tal tettek. Nevetett is hozzá a nyoszolyásszony, mikor kérdést intézett a vőlegényhez, hogy aszongya:

— Tudna-e maga így ágaskodni?...

Borult ezalatt Kareag felől, a mi nem tartozott az emberi dolgok közé, nem is gondolt vele senki, csak egy öreg bacso, legvénebb juhászgazdája a hortobágyi pusztának. Hanem azért szál ember volt, nem olyan szálfához hasonlítva, a mely fekszik, hanem a mely áll. Az égi borulás alatt fején hozta a földöt. Lapos volt a pásztor kalapja, de széles. Volt olyan karimája, hogy megfért alatta kifordított bundástól, tarisznyástól, mely a fél vállán lógott, de talán még pincsi kutyástól is, mely egy másik kifordított bundát hordván magán, a gazdája sarkát követte.

A lakodalmas sereg kászolódott, a puszták örege közeledett. Már akkor fenn álltam a csárda folyosóján és gyönyörögtem a nem vén öreg polgártársban, ha meg nem sérteném, a ki egészen izlésem szerint nézett ki. Osz haja ősz bundájának fakó — valamikor fekete — báránnyal gallérjára terült, nagy ősz bajusz választotta arcán ránc mellett ránc, mintha úgy szedte volna csipkébe az idő keze, mint a csipkés a csipkét. Szóval, rendben volt rajta még az is, még a két szemének nézése is, mint a mely szem sok vihart látott már a hortobágyi sikon.

A mint az öreg a folyosó lépcsőjén fokozatosan tolt az ő szál alakját fölfelé, mikor fölért, rám függesztette a tekintetét. Rögtön a kalapomhoz nyultam. Ez talán a hortobágyi puszták királya, — villant meg agyamban a gondolat. Intett lobogós ingujjas kezével, aztán így szólt:

— Megszégyenített az ur...
— Hogy hogy? — kértem bámulattal.
— Mert én vagyok az érkező, mégis az ur köszöntött előbb.

— De hát bátyám öregebb.
— Nem elég az a tisztességhez. Sorát kell ejteni mindennek: Jó napot adjon az isten!

— Lesz is, de kell is már — mondta az öreg. — Száraz a mező. Hanem ezek itt nem jókor indulnak. El van még innen Kadarek, pedig közelebb nem érnek házat.

— Vajjon nem kellene szólni nekik? — kértem.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A magyar nép gazdasági kiképzése. Évről-évre nagyobb arányokat ölt a nép téli gazdasági kiképzése. Mind nagyobb a résztvevők száma s a beérkezett jelentések szerint a 2500 helyen megtartott népies gazdasági előadásoknak kétszázézer, a háromszázhusz helyen rendezett mezőgazdasági háziipari kurzusoknak tizenkétezer, a száztíz helyen megtartott gazdasági sorozatos előadásoknak és két hónapra terjedő gazdasági kurzusoknak tizenegyezer résztvevője volt. A gazdasági háziipari kurzusokon végzett tárgyak összegét százezernél többre tehetjük, valamennyi a tömegrendelésre készített gyakorlati szükségnek megfelelő tárgy, melynek nyersanyaga minden dolgozni szerető ember keze ügyében van.

Nemzetközi nagy lóvásár Érsekújvárott. Nyitramegyei Gazdasági Egyesület által a f. évben rendezendő XXIII-ik nemzetközi lóvásár Érsekújvárott (Budapest és Bécestől gyorsvonaton 2—3 órányi távolság) május hó második hétfőjén s az ezt megelőző vasárnap délután vagyis május hó 7-én délután és május 8-án fog megtartott. Ezen lóvásár Magyarországon a legjelentékenyebb és legkeresettebb, melyet a tenyésztők és kereskedők egyaránt felkeresnek. Főként a külföldi lókereskedők szokták az érsekújvári lóvásárt felkeresni. A múlt évben is 500 drb. különféle használatra való ló adatott el. Lakások és istállók az érsekújvári polgármesteri hivatalnál rendelhetők.

Népies mintagazdaságok Bereg-megyében. A beregi népségítésnek nem jelentéktelen eszköze az is, hogy a jobb, jobboldalibb gazdaságvitelre példát statuálnak s több községben népies mintagazdaságokat rendeznek be. A földmivelésügyi miniszter Ádámházián, Márokpapin és Somon ilyen népies mintagazdaságok berendezését elrendelte.

Gazdákat és iparosokat érdeklő elvi jelentőségű döntvények. Vadászati jegy nélkül vadászás az ex-lex alatt is járvédeki kihágást képez. A marhasó-árus által vezetett könyvek bélyegkötelesek. I. osztályu kereseti adó alól mentesített családfe a csalágtagok után adóval nem terhelhető. A kereskedő és iparos által az üzletmenet szükségletének fedezése céljából rendszeresen történő bevásárlás, ha az áru át is vétetik — munkaszüneti napokon csak déli 10 óráig végezhető. Ha valaki országosvá-

sár alkalmával tehenét a vásáros nép között vezetőketél nélkül hajtatja: az ily állat által okozott kárért a tulajdonos felelős.

A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet. A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet előkészítő bizottságának napirendjén a következő tárgyak állanak: 1. A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet megalakulása és szervezete. 2. Az intézet feladata: a) időszaki jelentéstétel a mezőgazdasági munkások munkaviszonyai, a növények és állatok betegségeiről; b) a mezőgazdasági szövetkezetek szervezésének könnyítése, ugyiszintén a mezőgazdasági biztosítás és hitel elősegítése nemzetközi forgalom útján; c) nemzetközi mezőgazdasági kongresszusok; d) mindama föladatak teljesítése, amelyek most a nagy mezőgazdasági szövetségek hatáskörébe tartoznak. 3. Az intézet pénzügyi segédforrásainak tárgyalása. A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet konferenciáját előkészítő bizottság ápril 6-iki ülésén az elnök közölte, hogy az idegen kormányokat május 28-ikára meghívják konferenciára és egyúttal kifejtette a konferencia programját.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Április 7. A sertésüzlet irányzata élénk.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 130—131 fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 135—136 fillérig. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 135—136 fillérig. Fiatal könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 135—136 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 133—137 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 133—134 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 130—131 fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachi): Nehéz (páronként 240 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 135—136 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 133—134 fillérig. Könnyű (páronként 260 kilogramm terjedő súlyban) 131—132 fillérig.

Sertéslelészám: 1905. április 5. napján volt készlet 25574 darab. — 1905. április 6. napjára felhajtott 870 darab. 1905. április 6. napján elszállított 363 darab. 1905. április 7. napján maradt készletben 26.081 darab.

Idegbetegeknek

ajánljuk a 20 év óta fennálló és neves ideggyógyászok által mint kitűnő gyógymódot tartalmazó

Idegbetegségekről és Gutaütésről szóló röpiratot

WEISZMANN ROMAN-tól, mely röpirat immár a 20-ik kiadást érte el.

A röpirat az „EGYSZARVU”-hoz címzett gyógyszer-tárban DEBRECENBEN kapható.

Megbízható cégek

Békés Lajos uri divat, kalap és fehérnemű üzlet. Piac-utca 44. szám.

Sirkövek legolcsóbban kaphatók a **Debreceni kőipar vállalatnál** Piac-utca 56.

Killer Ede egyedüli gőzerőre berendezett butorgyár, Debrecen.

Fényképezési cikkek gyári árban a **Schwartz-féle** pipaüzletben kaphatók.

Gőzmosóda Széchenyi-u. 42. Telefon 323.

Főutca 4. sz. alatti bazár és porcellán üzlet e hó végével megszűnik, az áruk olcsón árusítatnak.

Lebovits Zsigmond Kossuth-utca 6. ajánlja a legjobb és legdivatosabb cipőit, mérték után!

Arany-, ezüst-ékszerek készítésére legmegbízhatóbb **Szöke Dániel** ékszerész, Csapó-utca 28. sz.

**BRÁZAY FÉLE
SOSBORSZESZ**

NAGY ÜVEG
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGEZHEZ
MELLÉKELVE VAN!

Ugy hat, mint a bomba! Antinikotin-cigarettek hüvelyek, szivar skatulákban. Jakabi gyára Wien, VIII. Piaristengasse.

Serravallo'

Kina-bora vassal.

Erdeltőszert gyöngékedők, vérszegények és lábadozók részére. Etvágygerjesztő, idegerősítő szer.

Kiválóan jó ízű.

Több mint 3500 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: J. Serravallo-nál
Triest-Barcola.
A gyógyszárakban pedig 1/2 lit. ü. 2 K. 60 fil.-ért
" 4 80 "

Piac-utca 7. szám alatt a
Lovass és Ladányi

csődtömeg

áruraktárát további nagy
áruszállítás mellett árusítjuk el.

Nagy mennyiségben kaphatók:

Női ruhaszövetek,

Blouz selymek,

Delain, zefir és mosókelmék,

Francia derékfűzők,

Csipkék, szalagok,

Kész blouzek és szoknyák,

Ágy- és asztalterítők,

Paplanok, pokrócok,

Vásznak stb. stb.

Donogán és

Somossy

állandó főüzlete

Kistemplom-bazár.

**MATTONI FÉLE
BUDAI
KESERŰVIZ**

legjobb hajtoszer.

Kapható minden gyógyszerárban és flaszkereskedésben.

Az általánosan elismert kitűnő

Mohai Ágnes

természetes gazdag szénsavtartalmu ásványviz, amely összetételénél fogva a forgalomban levő külföldi vizekkel szemben az első helyen áll, ugy azokat minden tekintetben felülmúlja.

Főraktára:

Mayer Jenőnél

1 literes üveg 19 kr.

1/2 " " 13 "

mélyen leszállított áron kapható.

Óriási választékban

érkeztek

Angol és Francia (tavaszi és nyári)

Divatszövetek, Delinek, Ruha- és

Bluz-Selymek, Ruhadiszek, Csip-

kék és Himzések

Bosznay J. és Társa

divatruházában

Debrecen, Kossuth-u. 5.

Védjegy: „Horgony”.

**A Liniment Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régiónek bizonyult háziápor, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kísérletnél, csúszás és meghúléseknél bedörösléséppen használva.

Figyelmeztetés. Szűny háziáporok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és üvegcsolván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török lészel gyógyszerésznél, Budapeston.

Richter gyógyszerárára
és „Arany oroszlánhoz”. Frágában.
Elsőbör. 5 neu. Mindennapi széküldés.

A legfinomabb Calcium-Carbid

legalább 100 kilogramm vételnél

100 kilónként 28 korona.

50 kilós ládákban, vagy 100 kilós csomagolásban akár mely állomásra szállítva, Magyarország főútvonalain.

A számla-összeg előleges beküldése, vagy utánvét mellett kapható:

Società anonima per l'utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia Tiest.

Megérkeztek !!

a tavaszi idényre a legújabb

Női divatszövetek,

Gyapjú és borduros De-
lalnek 50 krtól feljebb,

Bluse selymek,

Divatos ruhadíszek, Csi-
p-kék, szalagok és belés-
árak

Szabó Lajos Fiai cégnél

Debrecen, Rózsatér.

Fiatal báró

ősrégi, legismertebb hazai mágnás család ivadéka, vidéki ál-
lami tisztviselő barátom óhajana

megnősülni.

Igényei: polgári házi nevelésű 18—20 éves hajadon, özvegy
vagy elvált asszony, 90—100.000 korona hozomány, melyből csak
30—40.000 koronára reflektálna, többi lehet ingatlan vagy más
vagyon, mely után az életjáradék a háztartáshoz használnának
fel. Ajánlatok, melyek csak közvetlen rokonoktól fogadtnak
el, „Méltóságos“ cím alatt (9670 sz.)

Schwarz József központi hirdetőjébe:
Budapest, Marokkói-utca 4. intézendők.

● Titoktartás becsületszóra biztosított. ●

Benzinmotorok, gőzcséplőkészletek, aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

a magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V., Váci-körút 32.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Magvak nagyraktára Debrecenben

Kontsek Géznál, Kossuth-utca.

Valódi erfurti, konyhakerti és virág-
magvak direkt behozatala a legelső világ-
hírű forrásból.

Gazdasági magvak a legjobb fajtiszta
és magas csiraképességű minőségben. —
Lucerna, lóhere, quedlinburgi és hazai
takarmányrépák, disz-, pázsit- és réti
fűmagvak nagy választékban. — Bük-
köny csibehur, cukorcirok, muhar.

Kertészetemből:

mindennemű évelő viráglővek, virág és konyha-
kerti termények plántái, virághagymák és gu-
mók nagyválasztékban.

Remek chrisantemum tövek 10 drb. 2-80
korona. Ujdonságok 10 drb 5 korona. Legszebb
cactus gyöngyikék (georginák) 10 drb 3-60 ko-
rona. Ujdonságok 5 korona. Japáni liliumok,
tubarózsák, begoniák, Japáni iris, Crozy és or-
chidea virágu Cannák igen olcsón.

Nagy képes árjegyzék kívánatra.

Lóheremagvakban igen előnyös ajánlatot tehetek.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.